

CYFARFOD:	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD:	19 GORFFENNAF 2018
TEITL:	RHEOLAETH TRYSORLYS 2017/18
PWRPAS:	Mae'n ofynnol dan Gôd Ymarfer CIPFA i adrodd ar ganlyniadau gwir weithgaredd Rheolaeth Trysorlys y Cyngor
ARGYMHELLIAD:	DERBYN YR ADRODDIAD ER GWYBODAETH
AWDUR:	CAROLINE ROBERTS, RHEOLWR BUDDSODDI

Crynodeb Gweithredol

Yn ystod y flwyddyn ariannol 2017/18 arhosodd gweithgaredd benthyca'r Cyngor o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol a derbyniwyd £211,000 o log ar fuddsoddiadau sydd yn uwch na'r £172,750 a oedd yn y gyllideb. Ni wnaeth unrhyw fanc yr oedd y Cyngor wedi buddsoddi arian gyda fethu â thalu.

1. Cyflwyniad a Cefndir

Cafodd Côt Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys ei fabwysiadu gan y Cyngor ar 1 Mawrth 2011 ac mae'r Cyngor yn cydymffurfio'n llawn â'i ofynion. Mae'n ofynnol yn y Côt i mi adrodd ar wir ganlyniadau rheolaeth trysorlys y Cyngor yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf yn erbyn yr hyn a ddisgwylir. Ystyrir mai'r Pwyllgor Archwilio yw'r corff priodol i ystyried yr adroddiad hwn.

Mae'r adroddiad yma yn cymharu gwir berfformiad y flwyddyn ariannol 2017/18 yn erbyn y strategaeth a sefydlwyd ym mis Chwefror 2018. Cymeradwywyd y strategaeth gan y Cyngor llawn ar y 8fed o Fawrth 2018 a gellir ei weld ar:

<https://democratiaeth.cyngor.gwynedd.gov.uk/documents/s16298/Rheolaeth%20Trysorlys.pdf?LLL=1>

Mae'r adroddiad yn cynnwys:

- y cefndir economaidd;
- y gofyn benthyca a rheoli dyledion;
- gweithgarwch buddsoddi; â
- chydymffurfiaeth â Dangosyddion Darbodus.

Mae'r adroddiad yma yn cyflawni dyletswydd cyfreithiol y Cyngor o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 i gymryd ystyriaeth o Gôd CIPFA ag Arweiniad Buddsoddi Llywodraeth Cymru.

Mae'r Cyngor wedi benthyg a buddsoddi symiau sylweddol o arian ac felly yn agored i risgiau ariannol gan gynnwys colli symiau sydd wedi cael eu buddsoddi a'r effaith refeniw o newidiadau mewn cyfraddau llog. Felly, mae adnabod, monitro a rheoli risg yn ganolog i Strategaeth Rheolaeth Trysorlys y Cyngor.

2. Y Cyd-destun Allanol

Roedd 2017-18 yn flwyddyn o wthio a thynnu oherwydd y disgwyliad i lai o arian gael ei ryddhau i'r economi (*Quantitative Easing*) a'r posibilrwydd o gael cyfraddau polisi uwch yn UDA ac Ewrop ac o densiynau geowleidyddol, a gafodd effaith hefyd.

Dangosodd economi'r DU arwyddion ei fod yn arafu gyda'r amcangyfrifon diweddaraf yn dangos, diolch i economi gwell yn fyd-eang, fod GDP wedi cynyddu 1.8% yng nghalendr 2017, sef yr un lefel â 2016. Roedd hyn yn ganlyniad llawer gwell na'r hyn yr oedd llawer wedi'i ragweld yn dilyn Refferendwm yr UE ym mis Mehefin 2016, ond yr oedd hefyd yn adlewyrchu'r momentwm o dwf rhyngwladol yn deillio o economi fwy bywiog yn UDA a gwelliant eto yn economïau Ardal yr Ewro.

Roedd effaith chwyddiannol prisiau mewnforio uwch, o ganlyniad i ostyngiad yng ngwerth y bunt yn sgil canlyniad Refferendwm yr UE, wedi peri i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI) gynyddu o un flwyddyn i'r llall i 3.1% ym mis Tachwedd cyn gostwng yn ôl i 2.7% ym mis Chwefror 2018. Effeithiodd hyn ar ddefnyddwyr wrth i dwf gwirioneddol enillion cyfartalog, h.y. ar ôl chwyddiant, droi'n negyddol cyn adfer yn araf. Dangosodd y farchnad lafur ei bod yn wydn wrth i'r gyfradd ddiweithdra ostwng yn ôl i 4.3% ym mis Ionawr 2018. Ni chafodd sefyllfa wan buddsoddiadau busnesau'r DU lawer o help oherwydd yr ansicrwydd gwleidyddol yn dilyn yr Etholiad Cyffredinol a gynhaliwyd ym mis Mehefin ac oherwydd ddiffyg eglurder ar *Brexit*, ac ni chafwyd cytundeb rhwng y DU a'r UE tan fis Mawrth 2018 ar drosglwyddiad fydd bellach yn para o Ch2 2019 hyd Ch4 2020. Mae Senedd y DU eto i gadarnhau'r Cytundeb Gadael ac mae angen negodi a chytuno ar rai'r 27 gwlad arall sy'n aelodau o'r UE yn ogystal â'r threfniadau masnach rhyngwladol newydd.

Cynyddodd Pwyllgor Polisi Ariannol Banc Lloegr (MPC) y Gyfradd Banc 0.25% ym mis Tachwedd 2017. Roedd hyn yn arwyddocaol am mai dyma'r tro cyntaf i'r gyfradd godi ers deng mlynedd, er, mewn gwirionedd gwrthdroi ei benderfyniad i dorri'r gyfradd ym mis Awst 2016 oedd yr MPC yn sgil canlyniad y refferendwm. Dangosodd Adroddiad Chwyddiant mis Chwefror fod yr MPC yn awyddus i chwyddiant dychwelyd i'r targed 2% dros gyfnod mwy confensiynol (18 - 24 mis) gan dynhau polisi mewn modd 'graddol' a 'chfyngedig'. Er fod dau aelod o'r MPS wedi pleidleisio ym mis Mawrth i gynyddu'r cyfraddau polisi yn syth a bod yr MPC ond y dim ag ymrwymo ei hun i ddweud pryd fyddai'r cynnydd nesaf, roedd cofnodion y cyfarfod yn awgrymu y byddai cynnydd ym mis Mai 2018 yn debygol iawn.

I'r gwrthwyneb, roedd gweithgarwch economaidd Ardal yr Ewro yn magu momentwm ac er bod Banc Canolog Ewrop (ECB) wedi rhoi'r gorau i gyfeirio at '*easing bias*' yn ei gyfathrebiadau a'r farchnad a'i fod eto i gadarnhau ei fwriad o ran QE pan ddaw pryniannau asedau i ben ym mis Medi 2018, ymddengys nad oedd y banc canolog yn barod i normaleiddio cyfraddau llog. Tyfodd economi UDA yn raddol, a gydag amcanion polisi o sefydlogi prisiau ac uchafu cyflogaeth yn parhau i weithio, cynyddodd Pwyllgor y Farchnad Agored y Gronfa Ffederal (*Federal Reserve Open Market Committee*) gyfraddau llog ym mis Rhagfyr 2017 o 0.25% ac eto wedyn ym mis Mawrth, gan gynyddu'r amrediad cyfradd polisi i 1.50% - 1.75%. Disgwylir i'r Ffed gynyddu'r cyfraddau ddwywaith eto yn 2018 a dwywaith eto wedyn yn 2019. Fodd bynnag, gall penderfyniad UDA i gynnwys tariffiau ar amrediad cynyddol o nwyddau, sydd wedi arwain at ddial gan Tsieina, ddwysáu yn ryfel masnach gydag effaith economaidd ehangach gan gynnwys cynnydd cyflym mewn chwyddiant, fydd yn golygu fod angen cynyddu cyfraddau llog eto.

Marchnadoedd ariannol

Fe arweiniodd y cynnydd yn y Gyfradd Banc at gyfraddau marchnadoedd ariannol uwch: Roedd cyfraddau Libid 1 mis, 3 mis a 12 mis yn 0.32%, 0.39% a 0.69% ar gyfartaledd ac ar 31 Mawrth 2018, roeddynt yn 0.43%, 0.72% a 1.12% yn ôl eu trefn.

Bu enillion gilt yn gyfnewidiol iawn yn ystod y cyfnod deuddeg mis gyda Banc Lloegr yn newid ei feddwl ynghylch ei ragolygon ar gyfraddau llog. Roedd yr enillion ar giltiau pum mlynedd wedi gostwng i 0.35% yng nghanol mis Mehefin ac wedi cynyddu wedyn i 1.65% erbyn diwedd mis Mawrth. Fe wnaeth enillion giltiau deng mlynedd hefyd godi o'u hisel fannau o 0.935% ym mis Mehefin i 1.65% erbyn canol mis Chwefror cyn gostwng eto i 1.35% erbyn diwedd y flwyddyn. Roedd hynt y giltiau ugain mlynedd hyd yn oed yn fwy anwadal ac wedi amrywio o 1.62% ym mis Mehefin i 2.03% ym mis Chwefror, cyn gostwng yn ôl wedyn i 1.70% erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Gorffennodd yr FTSE flwyddyn galendr 2017 mewn sefyllfa gref, gan gyrraedd record arall o 7688, cyn disgyn o dan 7000 ar ddechrau 2018 yng nghywiriad a gwerthiant ecwiti byd-eang.

Cefndir credyd

Mesur credyd

Yn chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol, cyhaeddodd cyfnewidiau diffygdlu credyd banciau'r DU eu pwynt isaf ers tair blynedd yn sgil y datganiad fod Cynllun Cyllid ar gyfer Bentyca'r Llywodraeth (FLS), a oedd yn rhoi mynediad i arian rhatach i'r banciau, yn cael ei ymestyn i 2018. Ar gyfer gweddill y flwyddyn, arhosodd prisiau CDS yn weddol gyson.

Cadarnhaodd y *Prudential Regulation Authority* y rheolau ar gyfer neilltuo banciau'r DU a dechreuodd y banciau'r broses gymhleth o'u gweithredu cyn y dyddiad cau statudol, sef 1 Ionawr, 2019. Roedd peth ansicrwydd ynghylch pa endidau bancio fyddai'r Awdurdod yn ymdrin â hwy unwaith y byddai'r neilltuo ar waith a sut fyddai mantolenni'r endidau yn edrych - y rhai wedi'u neilltuo a'r rhai fydd ddim wedi'u neilltuo. Ym mis Mai 2017 cynghorodd Arlingclose y dylid addasu a gostwng y terfyn aeddfedrwydd ar gyfer buddsoddiadau heb eu gwarantu i uchafswm o chwe mis. Roedd gwahaniaeth barn rhwng yr asiantaethau statws credyd o ran teilyngdod credyd yr endidau fydd wedi'u hailstrwythuro.

Barclays oedd y cyntaf i gwblhau ei ailstrwythuro i neilltuo arian yn ystod penwythnos y Pasg, 2018; o hyn ymlaen bydd Barclays Bank plc (Barclays International), y banc sydd heb ei neilltuo, fydd yn derbyn adneuon cyfanwerthol gan gynnwys adneuon awdurdodau lleol.

Datblygiadau Statws Credyd

Y newid mwyaf arwyddocaol oedd Moody's yn gostwng statws sofran y DU ym mis Medi o Aa1 i Aa2 a arweiniodd at ostwng endidau is-sofran gan gynnwys awdurdodau lleol.

Roedd y newidiadau i'r statws credyd yn cynnwys Moody's yn gostwng statws hirdymor Standard Chartered Bank i A1 o Aa3 a gosod statws credyd hirdymor banciau'r DU dan adolygiad i adlewyrchu'r broses o neilltuo gweithgarwch manwerthu oddi wrth fancio buddsoddi (roedd Barclays, HSBC ac RBS yn cael eu hadolygu gyda'r bwriad o'u hisraddio; roedd Lloyds Bank, Bank of Scotland a National Westminster Bank yn cael eu hadolygu i gael eu huwchraddio).

Fe wnaeth Standard & Poor's (S&P) gynyddu rhagolygon amryw o fanciau a chymdeithasau adeiladu'r DU i bositif neu sefydlog ac ar yr un pryd cadarnhodd eu statws hirdymor a

byrdymor, gan adlewyrchu gwytnwch y sefydliadau, eu cynnydd wrth gyflawni gofynion cyfalaf rheoleiddiol a bod mewn gwell sefyllfa i ymdrin ag ansicrwydd a chynnwrf yn y cyfnod hyd at pan fydd y DU yn gadael yr UE ym mis Mawrth 2019. Cynyddodd yr asiantaeth statws credyd hirdymor Barclays Banc o A i A- ar ôl i'r banc ddatgan ei gynlluniau ar gyfer ei endidau wedi'r broses neilltuo.

Adolygodd Fitch y rhagolygon ar gyfer Nationwide Building Society i negatif gan ostwng statws credyd hirdymor y sefydliad wedi hynny oherwydd bod ei fyffer rhag dyled iau yn crebachu. Adolygodd S&P ragolygon y gymdeithas o bositif i sefydlog.

Gostyngodd S&P statws Transport for London i AA- o AA wedi i'w sefyllfa ariannol ddirywio.

Mae Moody's wedi gostwng statws hirdymor Rabobank oherwydd ei farn ar allu'r banc i wneud elw a statws credyd y banciau Awstralaidd mawr oherwydd ei farn ar y risgiau cynyddol oherwydd marchnad dai Awstralia a'r gyfran uwch o fenthyciadau i fuddsoddwyr eiddo preswyl.

Datblygiadau eraill

Ym mis Chwefror, cynghorodd Arlingclose yn erbyn benthycia i Northamptonshire County Council (NCC). Cyhoeddodd NCC rybudd adran 114 yn sgil her ariannol ddifrifol a'r risg na fyddai mewn sefyllfa i gyflawni cyllideb gytbwys.

Ym mis Mawrth, ar ôl derbyn cyngor Arlingclose, tynnodd yr Awdurdod RBS plc a National Westminster Bank o'i restr o wrthbartion. Nid oedd hyn yn adlewyrchu unrhyw newid yn nheilyngdod credyd y naill fanc na'r llall, ond fod Arlingclose wedi argymhell tynhau'r meini prawf statws credyd gofynnol o i A- p BBB+ ar gyfer 2018-19. Nid yw statws hirdymor presennol RBS a NatWest yn diwallu'r maen prawf gofynnol hwn, fodd bynnag os caiff NatWest ei uwchraddio ar ôl cael ei neilltuo, byddai'r banc yn cael ei gynnwys yn ôl ar restr fenthycia'r Awdurdod.

Newidiadau Rheoleiddio Awdurdodau Lleol

Codau CIPFA Diwygiedig

Cyhoeddodd CIPFA fersiynau diwygiedig o'r Cod Rheoli Trysorlys a'r Cod Darbodus ym mis Rhagfyr 2017. Mae'r newidiadau gofynnol ers Cod 2011 wedi cael eu hymgorffori mewn Strategaethau Rheoli Trysorlys ac adroddiadau monitro.

Mae Cod Darbodus 2017 yn cyflwyno'r gofyn am Strategaeth Gyfalaf i ddarparu trosolwg lefel uchel o gyd-destun hirdymor penderfyniadau gwariant a buddsoddiad cyfalaf a'r risgiau a'r enillion cysylltiedig gyda throsolwg o sut caiff risg ei reoli ar gyfer cynaladwyedd ariannol y dyfodol. Os mai'r Cyngor Llawn sy'n llunio a chymeradwyo'r strategaeth hon, mae modd dirprwyo'r Strategaeth Rheoli Trysorlys i bwyllgor. Mae'r Cod hefyd yn ehangu ar faterion prosesu a llywodraethu penderfyniadau gwariant a buddsoddiad cyfalaf.

Yng Nghod Rheoli Trysorlys 2017, mae'r diffiniad o 'fuddsoddiadau' wedi cael ei ymestyn i gynnwys asedau ariannol yn ogystal ag asedau anariannol a ddelir yn bennaf i gael enillion ariannol megis buddsoddi mewn eiddo. Rhaid trafod y rhain, ynghyd â buddsoddiadau eraill a wneir ar gyfer dibenion nad ydynt yn ymwneud â rheoli trysorlys megis benthyciadau i gefnogi deilliannau cefnogi gwasanaeth a buddsoddi mewn is-gwmnïau, yn y Strategaeth Gyfalaf neu'r Strategaeth Fuddsoddi. Rhaid amlinellu risgiau ychwanegol buddsoddiadau o'r fath yn glir yn ogystal â nodi ac adrodd ar yr effaith ar gynaliadwyedd ariannol.

Nid yw Llywodraeth Cymru eto wedi gweithredu ar newidiadau arfaethedig i'r Canllawiau ar Fuddsoddiadau Awdurdodau Lleol. Fodd bynnag, mae'r Awdurdod yn ymwybodol o newidiadau MHCLG i'r Canllawiau Buddsoddi ar gyfer awdurdodau Lloegr.

Diwygiadau i Ddeddfwriaeth Cyllid Cyfalaf

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifeg)(Cymru)(fel y'i diwygiwyd) 2018 ym mis Mawrth 2018. Mae'r rhain yn diwygio ac yn egluro rheoliadau blaenorol fel nad yw buddsoddiadau mewn bondiau corfforaethol a chyfranddaliadau mewn cronfeydd UCITS (*Undertakings for the Collective Investment of Transferable Securities*) sydd wedi'u cymeradwyo gan yr Awdurdod Ymddygiad Ariannol (FCA), *Real Estate Investment Trusts* (REITs) a chynlluniau buddsoddi a gymeradwyir gan Drysorlys ei Mawrhydi yn cael eu trin mwyach fel gwariant cyfalaf. Daeth y ddeddfwriaeth hon i rym yn ystod blwyddyn ariannol 2017/18. Mae'n galluogi i'r Awdurdod fuddsoddi yn yr offerynnau hyn, os yw'n briodol i amgylchiadau ac amcanion yr Awdurdod, heb gost refeniw posib MRP (*Minimum Revenue Provision*) a heb ystyried elw unrhyw werthiant fel enillion cyfalaf.

MiFID II

O ganlyniad i'r ail MiFID (*Markets in Financial Instruments Directive*), ar ôl 3 Ionawr 2018, roedd awdurdodau lleol yn cael eu trin yn awtomatig fel cleientiaid manwerthu ond bod modd iddynt ddewis uwchraddio i statws cleient proffesiynol, cyn belled â'u bod yn diwallu meini prawf penodol sy'n cynnwys cael balans buddsoddi o leiaf £10 miliwn a bod gan y person sydd wedi'i awdurdodi i wneud penderfyniadau buddsoddi ar ran yr awdurdod o leiaf blwyddyn o brofiad proffesiynol perthnasol. Yn ogystal, mae'r cwmnïau gwasanaethau ariannol a reoleiddir sy'n destun y gyfarwyddeb hon wedi gorfod asesu fod gan y person hwnnw'r gallu, y profiad a'r wybodaeth i wneud penderfyniadau buddsoddi a'u bod yn deall y risgiau cysylltiedig.

Mae'r Awdurdod wedi diwallu'r amodau i ddewis statws proffesiynol ac wedi gwneud hynny er mwyn cynnal y statws MiFID II oedd ganddo cyn mis Ionawr 2018. Bydd yr Awdurdod yn parhau i gael mynediad i gynnyrch gan gynnwys cronfeydd arian marchnad, cronfeydd wedi'u cyfuno, biliau'r trysorlys, bondiau, cyfranddaliadau a chynghor ariannol.

Y Cyd-destun Lleol

Ar 31 Mawrth 2018 roedd gan y Cyngor fenthyciadau net o £74m oherwydd gweithgareddau reffeniw a chyfalaf, mae hyn yn lleihad yn erbyn £82m yn 2017. Mae angen sylfaenol y Cyngor i fenthycia er dibenion cyfalaf yn cael ei fesur gan y Gofyn Benthycia Cyfalaf (CFR), tra mai'r cronfeydd defnyddiadwy a cyfalaf gweithredol yw'r adnoddau sylfaenol sydd ar gael i'w buddsoddi. Mae'r symudiadau yn cael eu crynhoi yn y tabl isod.

Mae gan y Cyngor CFR fydd yn lleihau dros y 2 flynedd nesaf a lefel o fuddsoddiadau sydd yn gostwng ac felly mae'n bosib bydd angen benthycyn yn ystod y cyfnod hwn.

Crynodeb Mantolen

	31.3.17 Gwir £m	2017/18 Symudiad £m	31.3.18 Gwir £m
CFR	177	0	177
Llai : Ymrwymadau dyled eraill	(2)	0	(2)
CFR Benthyciadau	175	0	175
Llai: Cronfeydd defnyddiadwy	(57)	1	(56)
Llai: Cyfalaf Gweithredol	(36)	(12)	(48)
Benthyciadau net	82	(11)	71

Strategaeth yr Awdurdod oedd cynnal benthyciadau a buddsoddiadau islaw eu lefelau sylfaenol, a elwir weithiau yn fenthycia mewnol, er mwyn lleihau risg a chadw costau llog yn isel. Gwelir y sefyllfa rheoli trysorlys fel oedd ar 31 Mawrth 2018 a'r newid o flwyddyn i flwyddyn yn y tabl isod.

Crynodeb Rheolaeth Trysorlys

	31.3.17 Balans £m	31.3.17 Cyfradd %	31.3.18 Balans £m	31.3.18 Cyfradd %
Benthyciadau tymor hir	(108,143)	5.71	(107,810)	5.6
Benthyciadau tymor byr	(2,645)	10.63	(10,865)	0.5
Cyfanswm Benthyciadau	(110,788)	5.98	(118,675)	5.2
Buddsoddiadau tymor hir	2,171	1.59	17	4.0
Buddsoddiadau tymor byr	25,810	0.51	35,028	0.4
Arian a Chywerthydd arian	1,384	0.15	12,403	0.4
Cyfanswm buddsoddiadau	29,365	0.53	47,448	0.4
Benthyciadau net	81,423	5.95	71,227	5.2

Noder: mae'r ffigur yn y tabl yn dod o'r Fantolen yn Natganiad o'r Cyfrifon y Cyngor, gyda newidiadau er mwyn eithrio'r arian gweithredol, cronriad llog ac addasiadau cyfrifeg eraill.

3. Gweithgaredd Benthycia yn 2017/18

Ar 31 Mawrth 2018, roedd gan y Cyngor £117.8m o fenthyciadau, cynydd o £9.1m ers y flwyddyn cynt.

Gweler y sefyllfa a symudiadau benthyciadau ar ddiwedd y flwyddyn yn y tabl isod.

Sefyllfa Benthyciadau

	31.3.17 Balans £m	2017/18 Symudiad £m	31.3.18 Balans £m	31.3.18 Cyfradd %	31.3.18 WAM* blynyddoedd
Public Works Loan Board	92.5	(0.9)	91.6	5.8	21
Banciau (tymor sefydlog)	16.2	10.0	26.2	4.2	60
Cyfanswm Benthyciadau	108.7	9.1	117.8	5.62	27

* Cyfartaledd Aeddfedu wedi'i bwysu

Prif amcan y Cyngor pan yn benthycia arian yw taro cydbwysedd risg isel briodol rhwng sicrhau costau llog isel a derbyn sicrwydd cost dros y cyfnod y mae angen yr arian, gyda'r ail amcan o hyblygrwydd i ail-negodi benthyciadau pe byddai cynlluniau hir dymor y Cyngor yn newid.

Ymhellach i'r amcanion yma, ni wnaed unrhyw fenthycia tymor hir newydd yn 2017/18 gyda'r benthyciadau presennol yn aeddfedu heb gymryd benthyciad newydd yn eu lle. Wnaeth y strategaeth yma alluogi'r Cyngor i leihau eu costau benthycia net (er colli incwm buddsoddi) a lleihau'r risg trysorlys cyffredinol.

Ni wnaeth y dadansoddiad "cost cario" a wnaed gan Arlingclose (ymgyngorwyr rheolaeth trysorlys y Cyngor) nodi unrhyw werth mewn benthycia tymor hir ar gyfer y gwariant sydd wedi ei gynllunio at y dyfodol, felly ni chymerwyd dim.

Cymerodd y Cyngor fenthyciad tymor byr er mwyn sicrhau bod digon o arian ar gael yn ystod y cyfnod o Ionawr i Fawrth 2018 yn hytrach na cymeryd benthyciad tymor hir a fyddai wedi cynyddu costau llog taladwy am nifer o flynyddoedd yn y dyfodol.

4. Gweithgaredd Buddsoddi

Mae'r Cyngor wedi buddsoddi mewn cronfeydd sylweddol, sy'n cynrychioli incwm a dderbyniwyd cyn gwario ynghyd â'r balansau a'r cronfeydd wrth gefn a ddelir. Yn ystod 2017/18, amrywiodd balansau buddsoddi'r Cyngor rhwng £28.5 a £68.5 miliwn.

Mae Canllawiau Buddsoddi Llywodraeth Cymru yn rhoi blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd a nôd y Cyngor ydi sicrhau enillion sy'n gymesur â'r egwyddorion hyn.

Sefyllfa Buddsoddi

	31.3.17 Balans £m	2017/18 Symudiad £m	31.3.18 Balans £m	31.3.18 Cyfradd %	31.3.18 WAM* days
Banciau & Cymdeithasau Adeiladu (heb ei sicrhau)	21.3	(10.0)	11.3	0.55	204
Bondiau Gorchuddiedig (wedi'i sicrhau)	2.1	(0.1)	2.0	0.7	148
Llywodraeth Leol (gan gynnwys awdurdodau lleol)	6.0	19.0	25.0	0.50	161
Cronfeydd Marchnad Arian	0.0	9.2	9.2	0.30	3
Cyfanswm buddsoddiadau	29.4	18.1	47.5	0.44	137

* Cyfartaledd Aeddfedu wedi'i bwysu

Mae Côt Ymarfer CIPFA ac arweiniad y llywodraeth yn gofyn i'r Cyngor fuddsoddi ei arian yn ddarbodus ac i roi sylw i ddiogelwch a hylifedd buddsoddiadau cyn chwilio am y gyfradd uchaf o ddychweliadau neu gynnrych. Amcan y Cyngor wrth fuddsoddi arian yw ceisio taro cydbwysedd priodol rhwng risg a dychweliadau, lleihau'r risg o achosi colledion o ddiffygion a'r risg o dderbyn incwm buddsoddi isel anaddas.

Meincnodi Buddsoddiadau

	Sgor Credyd	Graddfa Credyd	Amlygiad 'Bail-in'	WAM* (diwrnodau)	Cyfradd Dychwelyd
31.03.2017	3.27	AA-	64%	70	0.47%
30.06.2017	3.30	AA-	54%	72	0.48%
30.09.2017	3.97	AA-	57%	86	0.44%
31.12.2017	3.76	AA-	54%	77	0.47%
31.03.2018	3.96	AA-	43%	48	0.55%
A.Ll Tebyg	4.17	AA-	48%	115	0.47%
Pob A.Ll	4.03	AA-	55%	35	1.08%

* Cyfartaledd Aeddfedu wedi'i bwysu

Yn ystod y flwyddyn mae'r amlygiad at 'bail-in' wedi lleihau tra bod y sgor credyd yn aros rhwng 3 a 4.

Goblygiadau Ariannol

Yr allbwn ar gyfer llog a dalwyd yn ystod 2017/18 oedd £6.0 miliwn ar portffolio benthyciadau gyda cyfartaledd o £106.8 miliwn a cyfradd llog cyfartalog o 5.6%.

Roedd y balansau arian cyfartalog yn £58.7m yn ystod y flwyddyn. Mae Cyfradd Banc y DU wedi bod rhwng 0.25% a 0.5% ers Mawrth 2009. Mae cyfraddau byrdymor y farchnad arian wedi parhau ar lefelau cymharol isel. Gwnaed adneuon newydd ar gyfradd gyfartalog o 0.55%. Cynhyrchodd buddsoddiadau mewn Cronfeydd Marchnad Arian gyfraddau cyfartalog o 0.45%.

Roedd amcan y gyllideb ar gyfer incwm buddsoddi y Cyngor yn £0.17m am y flwyddyn, ond llwyddodd y Cyngor i ennill incwm o £0.21m am y flwyddyn.

Adroddiad Cydymffurfiad

Mae'r Pennaeth Cyllid yn falch o adrodd bod yr holl weithgareddau rheolaeth trysorlys a ymgymerwyd yn ystod 2017/18 yn cydymffurfio gyda Chod Ymarfer CIPFA a Strategaeth Rheolaeth Trysorlys y Cyngor. Mae'r cydymffurfiad gyda cyfyngiadau buddsoddi penodol yn cael ei ddangos yn y tabl isod.

Cyfyngiadau Buddsoddi

	2017/18 Uchafswm	31.3.18 Gwir	2018/19 Terfyn	Cydymffurfiwyd
Unrhyw sefydliad unigol, heblaw Llywodraeth y DU	£8m yr un	£6m ac is	£6m yr un	✓
Unrhyw grŵp cronfeydd o dan yr un rheolaeth	£8m y grwp	£4m ac is	£6m y grŵp	✓
Gwledydd tramor	£8m y wlad	£3m ac is	£6m y wlad	✓
Buddsoddiadau heb eu gwarantu mewn Cymdeithasau Adeiladu	Cyfanswm o £6m	Cyfanswm o £6m	Cyfanswm o £6m	✓
Cronfeydd Marchnad Arian	Cyfanswm o £40m	Cyfanswm o £12m	Cyfanswm o £30m	✓

Mae'r cydymffurfiad gyda cyfyngiad awdurdodi a'r ffin weithredol ar gyfer dyled allanol yn cael ei ddangos yn y tabl isod.

Cyfyngiadau Dyled

	2016/17 Uchafswm	31.3.17 Gwir	2016/17 Ffin Weithredol	2016/17 Ffin Awdurdodol	Cydymffurfiwyd
Benthyciadau	£113m	£111m	£180m	£190m	✓

Dangosyddion Rheolaeth Trysorlys

Mae'r Cyngor yn mesur a rheoli ei ddatguddiad i risgiau rheolaeth trysorlys drwy ddefnyddio'r mesuryddion canlynol.

Diogelwch: Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg credyd trwy fonitro sgôr credyd cyfartal wedi'i bwysu ar gyfer y portffolio buddsoddi. Caiff hyn ei gyfrifo trwy roi sgôr i bob buddsoddiad a chymryd y cyfartaledd rhifyddol, wedi'i bwysu yn ôl hyd pob buddsoddiad. Mae buddsoddiadau heb ei graddio yn cael sgôr yn seiliedig ar y risg canfyddedig.

	31.3.18 Gwir	2017/18 Targed	Cydymffurfwyd
Sgor credyd cyfartal y portffolio	3.96	scor 7 neu is	✓

Hylifedd: Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol er mwyn mesur ei amlygiad i risg hylifedd trwy fonitro faint o arian sydd ar gael er mwyn gallu cwrdd a taliadau annisgwyl o fewn cyfnod tri mis dreigl, heb fenthyciadau ychwanegol.

	31.3.18 Gwir	2017/18 Targed	Cydymffurfiwyd
Cyfanswm arian ar gael o fewn 3 mis	£47.4m	£10m	✓

Datguddiad Cyfraddau Llog: Nod y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i risg cyfraddau llog. Roedd y terfynau uchaf ar risgiau cyfraddau llog sefydlog a chyfnewidiol, a fynegir fel cyfran o'r prif swm net a fenthyciwyd, yn:

	31.3.18 Gwir	2017/18 Terfyn	Cydymffurfiwyd
Terfyn uchaf ar gyfer cyfraddau sefydlog	100%	100%	✓
Terfyn uchaf ar gyfer cyfraddau cyfnewidiol	0	50%	✓

Strwythur Aeddfedrwydd Benthyciadau: Mae'r dangosydd hwn wedi ei osod i reoli datguddiad y Cyngor i risg ail-ariannu. Roedd y terfynau uchaf ac isaf ar strwythur aeddfedrwydd benthyciadau cyfradd sefydlog yn:

	31.3.18 Gwir	Terfyn Uchaf	Terfyn Isaf	Cydymffurfiwyd
dan 12 mis	8.8%	25%	0%	✓
12 mis ac o fewn 24 mis	1.9%	25%	0%	✓
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	3.9%	50%	0%	✓
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	14.5%	75%	0%	✓
10 mlynedd ac o fewn 20 mlynedd	27.7%	100%	0%	✓
20 mlynedd ac o fewn 30 mlynedd	6.4%	100%	0%	✓
30 mlynedd ac o fewn 40 mlynedd	15.2%	100%	0%	✓
40 mlynedd ac o fewn 50 mlynedd	7.9%	100%	0%	✓
50 mlynedd ac uwch	13.7%	100%	0%	✓

Mae cyfnodau amser yn dechrau ar ddiwrnod cyntaf pob blwyddyn ariannol. Dyddiad aeddfedu benthyciadau yw'r dyddiad cynharaf gall y benthyciwr ofyn am ad-daliad.

Symiau a fuddsoddir am gyfnod hwy na 364 diwrnod: Pwrpas y dangosydd hwn yw rheoli datguddiad i'r risg o golled allai godi os yw'r Cyngor yn gorfod ad-dalu'r symiau a fuddsodwyd yn gynnar. Y cyfyngiadau ar symiau y gellir buddsoddi gydag aeddfedrwyd heibio diwedd y cyfnod oedd:

	2017/18	2018/19	2019/20
Gwir brifswm a buddsodwyd heibio diwedd y flwyddyn	£2.1m	£0	£0
Terfyn ar gyfer prifswm a buddsodwyd heibio diwedd y flwyddyn	£40m	£20m	£10m
Cydymffurfiwyd	✓	✓	✓

Dangosyddion Darbodus 2017/18

Mae Deddf Llywodraeth Leol 2003 yn gofyn i'r Cyngor roi ystyriaeth i Gôd Darbodus CIPFA ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Cyngorau Lleol (y Côt Darbodus) wrth bennu faint o arian y gall fforddio ei fenthg. Amcanion y Côt Darbodus yw sicrhau, o fewn fframwaith clir, fod cynlluniau buddsoddi cyfalaf awdurdodau lleol yn fforddiadwy, yn ddarbodus ac yn gynaliadwy, ac y gwneir penderfyniadau rheolaeth trysorlys yn unol ag arfer proffesiynol da. Er mwyn dangos bod y Cyngor wedi bodloni'r amcanion hyn, mae'r Côt Darbodus yn gosod y dangosyddion a ganlyn, ac mae'n rhaid eu gosod a'u monitro'n flynyddol.

Mae'r adroddiad hwn yn cymharu'r dangosyddion cymeradwy yn erbyn y sefyllfa allbwn ar gyfer 2017/18. Mae'r gwir ffigurau wedi cael eu paratoi ar sail sy'n gyson gyda datganiad y cyfrifon y Cyngor.

Amcangyfrifon Gwariant Cyfalaf: Gellir crynhoi cynlluniau gwariant cyfalaf a chyllido'r Cyngor fel hyn:

Gwariant a Chyllido Cyfalaf	2017/18 Amcangyfrif £m	2017/18 Gwir £m	Gwahaniaeth £m
Gwariant Cronfa Cyffredinol	27.7	23.4	1.6
Derbyniadau cyfalaf	0.7	1.4	0.1
Grantiau'r Llywodraeth	10.7	11.5	0.8
Cyfraniadau Refeniw	5.5	5.9	0.4
Benthyca gyda cefnogaeth	4.1	4.1	0.0
Benthyca Darbodus	6.7	7.0	0.3
Cyfanswm Cyllido	27.7	23.4	1.6

Amcangyfrifon Gofyn Cyllido Cyfalaf

Mae'r Gofyn Cyllido Cyfalaf (CFR) yn mesur angen sylfaenol y Cyngor i fenthgca at ddibenion cyfalaf.

Gofyn Cyllido Cyfalaf	31/03/18 Amcangyfrif £m	31/03/18 Gwir £m	Gwahaniaeth £m
Cronfa Gyffredinol	182.1	177.0	5.1

Nid oedd codiad yn y CFR oherwydd bod gwariant cyfalaf a ariannir trwy ddyled yr un fath a'r adnoddau a defnyddiwyd i ad-dalu'r ddyled.

Gwir Ddyled: Roedd gwir ddyled y Cyngor ar 31 Mawrth 2018 fel a ganlyn:

Dyled	31/03/18 Amcangyfrif £m	31/03/18 Gwir £m	Gwahaniaeth £m
Benthyciadau	113.4	113.4	0
Lesau Cyllidol	0.0	2.3	2.3
Cyfanswm Dyled	113.4	115.7	2.3

Dyled Gros a'r Gofyn Cyllido Cyfalaf: Er mwyn sicrhau mai dim ond at ddibenion cyfalaf y bydd dyled dros tymor canolig yn cael ei ddefnyddio, dylai'r Cyngor sicrhau nad yw'r ddyled, ac eithrio yn y tymor byr, yn uwch na chyfanswm y gofyn cyllido cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol, ynghyd â'r amcangyfrifon ar gyfer unrhyw gynnydd ychwanegol yn y gofyn cyllido cyfalaf ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol a'r ddwy flynedd ariannol nesaf. Mae hwn yn ddangosydd darbodus allweddol.

Dyled and Gofyn Cyllido Cyfalaf	31/03/18 Amcangyfrif £m	31/03/18 Gwir £m	Gwahaniaeth £m
Cyfanswm benthyciadau	113.4	113.4	0
Gofyn Cyllido Cyfalaf	175	177	2
Ar gael i'w defnyddio	61.6	63.6	2

Arhosodd cyfanswm y ddyled islaw'r GCC drwy'r flwyddyn.

Ffin Weithredol ar gyfer Dyledion Allanol: Mae'r ffin weithredol yn seiliedig ar amcangyfrif y Cyngor o'r sefyllfa fwyaf tebygol h.y. darbodus ond dim y sefyllfa gwaethaf posib ar gyfer dyledion allanol.

Ffin Weithredol a Cyfanswm Dyled	31/03/18 Ffin £m	31/03/18 Gwir Ddyled £m	Gwahaniaeth £m
Benthyca	175	113.4	61.6
Ymrwymadau tymor hir eraill	0	2.3	(2.3)
Cyfanswm	175	115.7	59.3

Y Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol: Y terfyn awdurdodedig yw'r terfyn benthyca fforddiadwy a bennir yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 2003. Dyma'r uchafswm all y Cyngor fod mewn dyled yn gyfreithiol. Mae'r terfyn awdurdodedig yn rhoi hyblygrwydd ychwanegol uwchlaw'r ffin weithredol ar gyfer symudiadau arian anarferol.

Ffin Awdurdodol a Cyfanswm Dyled	31/03/18 Ffin £m	31/03/18 Gwir £m	Gwahaniaeth £m
Benthyca	195	113.4	81.6
Ymrwymadau tymor hir eraill	0	2.3	(2.3)
Cyfanswm Dyled	195	115.7	79.3

Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net

Dangosydd yng nghyswllt pa mor fforddiadwy yw hwn, ac mae'n amlygu'r goblygiadau refeniw ar gyfer gwariant cyfalaf presennol ac arfaethedig drwy adnabod cyfran y gyllideb refeniw sydd ei hangen i gwrdd â chostau cyllido, llai incwm o fuddsoddiadau.

Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net	31/03/18 Amcangyfrif %	31/03/18 Gwir %	Gwahaniaeth %
Cyfanswm	5.91	5.20	0.71

Dadansoddiad o'r Sgôr Credyd

Sgorio:

Statws Credyd Tymor Hir	Sgôr
AAA	1
AA+	2
AA	3
AA-	4
A+	5
A	6
A-	7
BBB+	8
BBB	9
BBB-	10

Mae'r gwerth cyfartalog pwysol yn adlewyrchu ansawdd credyd buddsoddiadau yn ôl maint y buddsoddiad. Mae'r amser cyfartalog pwysol yn adlewyrchu ansawdd credyd buddsoddiadau yn ôl aeddfedrwydd y buddsoddiad.

Roedd y Cyngor yn anelu at sgôr o 7 neu is, er mwyn adlewyrchu'r prif flaenoriaeth o am ddiogelu yr arian a fuddsoddir ac y trohwy isaf cyfradd credyd A- ar gyfer gwrthbartion buddsoddi.